

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanuna İlişkin Tebliğ

(Sıra No: 2003/1)

(9 Nisan 2003 tarih ve 25074 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır)

Amaç, kapsam, hukuki dayanak ve tanımlar

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, 4814 sayılı Kanunla değişik 19/3/1985 tarihli ve 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunun 3 ve 11 inci maddelerinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına verdiği yetki uyarınca;

a) Çek defterlerinin baskı şekline ilişkin esasları,

b) Bankalarca, çek hesabı açtıranların kimlik ve adres bilgileri ile çek hesabının kapatılma hallerinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilme esaslarını,

c) Çek hesabı açtırmaktan yasaklamaya ve yasaklama kararının ortadan kaldırılmasına dair mahkeme kararları ile yeterli karşılığı olmadığı için ödenmeyen ve daha sonra ödenen karşılıksız çekler ve hesap sahibi hakkında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yapılacak bildirim ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca bankalara yapılacak duyuru esaslarını

düzenlemektir.

Bu Tebliğde yer alan banka ifadesi, 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 20 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (e) bendi gereğince özel finans kurumlarını da kapsar.

Yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki merkez şubesi müdürlükleri bu Tebliğ uygulamasında genel müdürlük olarak kabul edilir.

Çek defterlerinin baskı şekli

Madde 2- Çek defterleri bankalarca aşağıda belirtilen esaslara göre bastırılır.

a) Çek defterleri, yapraklarının boyutları, koçan hariç eni 76 mm., boyu 166 mm. olmak üzere ve çek tutar alanı sağ üst köşeye gelecek şekilde bastırılır.

b) Çek yapraklarının basımında CBS-1 standardında manyetik kodlamaya imkan veren kağıtlar kullanılmalı ve kullanılacak kağıtlar organik asitler, anorganik asitler, alkaliler, klor bileşikleri ve organik çözücüler ile tahrifata karşı duyarlı olmalıdır.

c) Çek defterlerinin her yaprağına, çek hesabının bulunduğu banka şubesinin adı, hesap numarası, çek numarası ve hesap sahibinin vergi kimlik numarası ile adının yazılmasına ve imzasının atılmasına imkan verecek ibareler konulur.

d) Çek defterleri MICR-Manyetik Mürekkepli Karakter Okuma (Magnetic Ink Character Recognition) yöntemi ile ve E-13B kodlama standardı kullanılarak manyetik mürekkep ile kodlanır. Çek yapraklarının alt kısmında kodlama alanı için 16 mm.'lik boşluk bırakılır. Kodlama alanının sağ ve sol köşelerinden yatay olarak 7,937 mm., alt ve üst kısmından da dikey olarak 6,35 mm.'lik boşluklar bırakılmak suretiyle bulunan kodlama satırı üzerine soldan itibaren çek numarası, banka ve şube isimlerini tanımlayan banka ve şube kodu, hesap numarası ve çek tutarına ilişkin bilgiler aşağıda gösterilen karakter ve sembol sayıları dikkate alınarak kodlanır.

<u>Kodlanacak Bilgi</u>	<u>Karakter Sayısı</u>	<u>Sembol Sayısı</u>
Çek numarası	7	2
Banka kodu	3	1
Şube Kodu	4	1
Hesap Numarası	12	1
Tutar	15	1

Semboller, çekin sağ kenarından başlayarak tutar, hesap numarası, şube ve banka kodunun başlangıcında, çek numarası kodunun başlangıç ve bitiminde kullanılır. Kodlama alanındaki her karakterin uzunluğu 3,175 mm.dir.

Bankalar bu Tebliğ esaslarına ve kodlamayı gösteren ekteki örneğe(Ek:1) göre bastırdıkları çek defterlerini, tutar kodu dışındaki kodlarını tamamladıktan sonra hesap sahiplerine verirler.

e) Çek yaprakları üzerine lehdar imzasının alınmasına imkan verecek şekilde bir ibare konulabileceği gibi, "yukarıda imzası bulunan" ibaresi de eklenebilir.

f) Bankalarca çek yaprakları istenilen renk ve desende bastırılabilir. Üzerine amblem, resim konulabilir.

g) Çek defterlerinin ihtiva edeceği çek yapraklarının adedi, 3167 sayılı Kanununun 2 nci maddesi çerçevesinde yapacakları değerlendirme sonucu üstlenecekleri riskler de dikkate alınarak bankalarca tespit edilir.

h) Çeklerin basımında, 3167 sayılı Kanun ile bu Tebliğde belirtilen hususlarla birlikte, çekin keşide yeri ve keşide tarihi dahil, 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununda yer alan çekin şekline ilişkin diğer unsurlar da gözönünde bulundurulur.

Çek hesabı açtıranların kimlik bilgilerinin ve çek hesabının kapatılma hallerinin bildirilmesi

Madde 3– Bankalarca çek hesabı açılan müşterilerin açık kimlikleri, adresleri ve vergi kimlik numaraları ile çek hesabının kapatılma halleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezince belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, ilgili bankaların genel müdürlüklerince çek hesabının açıldığı ve çek hesabının kapatıldığı tarihten itibaren onbeş gün içinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilir.

Karşılıksız çekler ve ödemeler ile yasaklama kararlarının bildirimini

Madde 4- Bankalarca yeterli karşılığı olmadığı için ödenmeyen çekler ve hesap sahibi hakkında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yapılacak bildirimlerde;

- a) Banka ve şube adı,
- b) Çek hesap numarası,
- c) Çek numarası,
- d) Keşide tarihi,
- e) İbraz tarihi,
- f) Çek tutarı,
- g) Adı ve soyadı,
- h) Baba adı,
- ı) Anne adı,
- i) Doğum yeri,
- j) Doğum tarihi,
- k) Unvanı,
- l) Vergi kimlik numarası,
- m) Adres,
- n) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezince belirlenecek diğer

bilgiler

yer alır. Yukarıdaki bilgileri kapsayan bildirimler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezince belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, ilgili bankaların genel müdürlüklerince ibraz tarihinden itibaren on gün içinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilir.

Bu bildirimden sonra 3167 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine göre sonradan yapılan ödemeler de, ödeme tarihi ve ilk bildirimde yer alan bilgileri içerecek şekilde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezince belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, ilgili bankaların genel müdürlüklerince ödeme tarihinden itibaren on gün içinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilir.

3167 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince, hesap sahiplerinin ve yetkili temsilcilerinin çek hesabı açtırmalarının yasaklanmalarına ve 16/c maddesinin dördüncü fıkrası gereğince yasaklama kararının ortadan kaldırılmasına dair mahkeme kararlarına ilişkin bilgiler ekteki form(Ek:2) ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca yapılacak duyurular

Madde 5- Bu Tebliğin 4 üncü maddesine göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yapılan bildirimler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezince belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, bildirimde yer alan bilgileri içerecek şekilde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ulaşma tarihinden itibaren onbeş gün içinde ilgili bankaların genel müdürlüklerine duyurulur.

Bankanın sorumlu olduğu miktar

Madde 6- Muhatap banka, süresinde ibraz edilen çekin karşılığının bulunmaması halinde her çek yaprağı için üçyüzmilyon liraya kadar ve kısmen karşılığının bulunması halinde ise bu miktarı her çek yaprağı için üçyüzmilyon liraya tamamlayacak biçimde ödeme yapmakla yükümlüdür.

Döviz çekleri

Madde 7- Bu Tebliğ hükümleri döviz çekleri için de uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan tebliğler

Madde 8- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının 3167 sayılı Kanuna ilişkin bundan önceki tebliğleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Halen hesap sahiplerinin elinde bulunan çekler ile bu Tebliğin yayımını izleyen üçüncü ayın sonuna kadar bankaların müşterilerine verecekleri çek defterlerinden ötürü, 3167 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca bankaların sorumlulukları her çek yaprağı için altmışmilyon liradır.

Geçici Madde 2- Bu Tebliğle yürürlükten kaldırılan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tebliğlerine göre bastırılmış ve bu Tebliğin yayımını izleyen üçüncü ayın sonuna kadar müşterilere verilmiş çek karnelerinin kullanılmasına devam olunur.

Yürürlük

Madde 9- Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10- Bu Tebliğ, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca yürütülür.

Ek:1

ÇEK YAPRAĞI ÖRNEĞİ

166 mm

76 mm

Çek Numarası
(7 Karakter)

Banka-Şube Kodu
(3 + 4 Karakter)

Hesap Numarası
(12 Karakter)

Tutar
(15 Karakter)

6.35 mm

6.35 mm

Kodlama
Alanı
(16 mm)

7.937 mm

7.937 mm

19 MART 1985 TARİHLİ 3167 SAYILI KANUNA İLİŞKİN MAHKEME KARARI BİLDİRİM FORMU

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İDARE MERKEZİ
BANKACILIK VE FİNANSAL KURULUŞLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

06100 – ANKARA

BİLDİRİM TÜRÜ:

Çek hesabı açtırmaktan yasaklama

16/c maddesi 4.fıkrası gereğince ortadan kaldırma

MAHKEME KARARI İLE İLGİLİ BİLGİLER

Mahkemenin Adı :
Karar Tarihi : GG/AA/YYYY
Kesinleşme Tarihi : GG/AA/YYYY
Esas Tarih ve No :
Karar No :
Yasaklılık Süresi : GG/AA/Y

KİMLİK BİLGİLERİ

T.C. kimlik numarası :
Vergi kimlik numarası :
Adı ve Soyadı :
Baba adı :
Ana adı :
Doğum yeri :
Doğum tarihi : GG/AA/YYYY
Nüfusa kayıtlı olduğu İl :
İlçe :
Mah./Köy :

Tarih:
Sayı:

Hakim
(İmza)

NOT: 1) Bu form yalnız bir karar için düzenlenecektir.
2) Bu form makina (bilgisayar, daktilo vb.) ile doldurulacaktır.